

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง "ความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคม: ตามทัศนะของนิสิต นักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก" ครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคาดหวังและเปรียบเทียบบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคม ที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ ชั้นปี สาขาวิชา สถานศึกษา สมาชิกชมรมกิจกรรมและสถานที่ตั้งครอบครัว ของนิสิต นักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิต นักศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 490 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเชื่อมั่น สัมประสิทธิ์แอลฟา ค่าที ค่าเอฟ ค่าสถิติทดสอบรายคู่ของคูกี (Tukey) และเสนอผลการวิจัยโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ประกอบตาราง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สรุปประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาสังคม ในมหาวิทยาลัยนเรศวร ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกิจกรรมชมรมพุทธศาสนา และบ้านอยู่ใกล้วัดรัศมีเกิน 1 กิโลเมตร

2. ความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคม: ตามทัศนะของนิสิต นักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านการเผยแพร่ศาสนา ด้านประเพณีและพิธีกรรม และด้านการบริการชุมชน มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาความคาดหวังในด้านต่างๆ เป็นรายข้อ สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการเผยแพร่ศาสนา จำแนกเป็นรายข้อ มีดังนี้

2.1.1 ความคาดหวังมากที่สุด คือ พระสงฆ์ควรเป็นต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติที่ดี รองลงมา คือ พระสงฆ์ควรอบรมให้ความรู้ด้านพุทธศาสนาและศีลธรรมแก่ประชาชน และพระสงฆ์ควรเทศน์หรือบรรยายธรรมให้ข้อคิดแก่นักเรียน ตามลำดับ

2.1.2 ความคาดหวังน้อยที่สุด คือ พระสงฆ์ควรแสดงธรรมแก่ประชาชนทางสถานีวิทยุ รองลงมา คือ พระสงฆ์ควรแสดงธรรมแก่ประชาชนทางสถานีโทรทัศน์ และพระสงฆ์ควรพิมพ์หนังสือธรรมเผยแพร่ตามโอกาสต่างๆ ตามลำดับ

2.2 ด้านประเพณีและพิธีกรรม จำแนกเป็นรายชื่อ มีดังนี้

2.2.1 ความคาดหวังมากที่สุด คือ พระสงฆ์ควรประพฤติปฏิบัติกิจของสงฆ์อย่างเคร่งครัด รองลงมาคือ พระสงฆ์ควรเป็นผู้นำในการประกอบพิธีทางศาสนา และพระสงฆ์ควรส่งเสริมให้ประชาชนประกอบศาสนพิธีในวันสำคัญต่างๆ ตามลำดับ

2.2.2 ความคาดหวังน้อยที่สุด คือ พระสงฆ์ควรมีส่วนร่วมในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ของหน่วยงานรัฐ รองลงมา คือ พระสงฆ์ควรช่วยเหลือหรือสนับสนุนประชาชนในการประกอบพิธีกรรมครอบครัว และพระสงฆ์ควรไปเจริญพุทธมนต์ตามที่ประชาชนนิมนต์ตามลำดับ

2.3 ด้านการบริการชุมชน จำแนกเป็นรายชื่อ มีดังนี้

2.3.1 ความคาดหวังมากที่สุด คือ พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนดีมีคุณธรรม รองลงมา คือ พระสงฆ์ควรสนับสนุนส่งเสริมการสร้างอาชีพสุจริตแก่ประชาชน และพระสงฆ์ควรมีบทบาทในการแนะนำช่วยเหลือประชาชนรักษาสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามลำดับ

2.3.2 ความคาดหวังน้อยที่สุด คือ พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการหาทุนเพื่อมาพัฒนาชุมชนให้เจริญ รองลงมาคือ พระสงฆ์ควรมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่มองค์กรขึ้นในชุมชน เช่น ธนาคารข้าว ธนาคารควาย เป็นต้น และพระสงฆ์ควรมีบทบาทในการหาทุนบริจาคช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคม: ตามทัศนะของนิสิต นักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ด้านการเผยแพร่ศาสนา ด้านประเพณีและพิธีกรรม และด้านบริการชุมชน จำแนกตามเพศ ชั้นปี สาขาวิชา สถานศึกษา สมาชิกชมรม กิจกรรม และสถานที่ตั้งครอบครัว จำแนกเป็นรายด้าน มีดังนี้

3.1 เพศ พบว่า เพศที่แตกต่างกัน มีความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามรายชื่อในแต่ละด้านสามารถสรุปผลได้ดังนี้

3.1.1 ด้านการเผยแพร่ศาสนา พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความคาดหวังแตกต่างกันในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรอบรมให้ความรู้ด้านพุทธศาสนาและศีลธรรมแก่ประชาชน ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.1.2 ด้านประเพณีและพิธีกรรม พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความคาดหวังแตกต่างกันในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรช่วยเหลือสนับสนุนให้ประชาชนประกอบพิธีกรรมให้เหมาะสมกับประเพณี ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.1.3 ด้านการบริการชุมชน พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความคาดหวังแตกต่างกันในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรมีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนดีมีคุณธรรม และข้อที่ว่า พระสงฆ์ควรมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่มองค์กรขึ้นในชุมชน เช่น ธนาคารข้าว ธนาคารควาย เป็นต้น ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.2 ชั้นปี พบว่า ชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามรายชื่อในแต่ละด้านสามารถสรุปผลได้ดังนี้

3.2.1 ด้านการเผยแพร่ศาสนา พบว่า ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีความคาดหวังแตกต่างในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรเป็นต้นแบบในการปฏิบัติที่ดี ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.2.2 ด้านประเพณีและพิธีกรรม พบว่า ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีความคาดหวังแตกต่างในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรให้ความรู้ด้านประเพณีและพิธีกรรมแก่ประชาชนผู้มาบำเพ็ญบุญในเทศกาลต่าง ๆ และข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรประพฤติปฏิบัติกิจของสงฆ์อย่างเคร่งครัด ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีความคาดหวังแตกต่างในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรมีส่วนร่วมในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ของหน่วยงานรัฐ และข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรช่วยเหลือสนับสนุนให้ประชาชนประกอบพิธีกรรมให้เหมาะสมกับประเพณี ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.2.3 ด้านการบริการชุมชน พบว่า ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีความคาดหวังแตกต่างในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรมีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนดีมีคุณธรรม ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.3 สาขาวิชา พบว่า สาขาวิชาที่แตกต่างกันมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามรายชื่อในแต่ละด้านสามารถสรุปผลได้ดังนี้

3.3.1 ด้านการเผยแพร่ศาสนา พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีความคาดหวังแตกต่างกันในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรแสดงธรรมแก่ประชาชนทางสถานีโทรทัศน์ ข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรแนะนำให้ประชาชนเจริญกรรมฐานภาวนาตามความเหมาะสม และข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรเป็นต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติที่ดี ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.3.2 ด้านประเพณีและพิธีกรรม พบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีความคาดหวังแตกต่างกันในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรมีส่วนร่วมในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ของหน่วยงานรัฐ, พระสงฆ์ควรให้ความรู้ด้านประเพณีและพิธีกรรมแก่ประชาชนผู้มาบำเพ็ญบุญในงานเทศกาลต่างๆ, พระสงฆ์ควรแนะนำให้ประชาชนประพฤติปฏิบัติตามประเพณีพิธีกรรม, พระสงฆ์ควรส่งเสริมให้ประชาชนประกอบศาสนพิธีในวันสำคัญต่างๆ, พระสงฆ์ควรไปเจริญพุทธมนต์ตามที่ประชาชนนิมนต์, และพระสงฆ์ควรประพฤติปฏิบัติกิจของสงฆ์อย่างเคร่งครัด สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพและสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีความคาดหวังแตกต่างกันในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรจัดศาสนพิธีในวันสำคัญทางพุทธศาสนาและวันสำคัญต่างๆ ส่วนข้ออื่นๆ มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.3.3 ด้านการบริการชุมชน พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีความคาดหวังแตกต่างกันในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรมีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนดีมีคุณธรรมและพระสงฆ์ควรช่วยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาชีวิตแก่ประชาชน ส่วนข้ออื่นๆ มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.4 สถานศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยที่แตกต่างกันมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามรายชื่อในแต่ละด้านสามารถสรุปผลได้ดังนี้

3.4.1 ด้านการเผยแผ่ศาสนา พบว่า มหาวิทยาลัยนเรศวรและมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีความคาดหวังแตกต่างกันในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรอบรมให้ความรู้ด้านพุทธศาสนาและศีลธรรมแก่ประชาชน, พระสงฆ์ควรเทศน์สอนประชาชนในทุกวันพระ และพระสงฆ์ควรแนะนำให้ประชาชนเจริญกรรมฐานภาวนาตามความเหมาะสม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามและมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์บริการพิษณุโลก มีความคาดหวังแตกต่างกันในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรเป็นต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติที่ดี ส่วนข้ออื่นๆ มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.4.2 ด้านประเพณีและพิธีกรรม พบว่ามหาวิทยาลัยนเรศวรและมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีความคาดหวังแตกต่างกันในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรเป็นผู้นำในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา, พระสงฆ์ควรมีส่วนร่วมในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ของหน่วยงานรัฐ, พระสงฆ์ควรจัดศาสนพิธีในวันสำคัญทางพุทธศาสนาและวันสำคัญต่างๆ, และพระสงฆ์ควรประพฤติปฏิบัติกิจของสงฆ์อย่างเคร่งครัด มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตพิษณุโลก มีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรแนะนำให้ประชาชนประพฤติปฏิบัติตามประเพณีพิธีกรรม ส่วนข้ออื่นๆ มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.4.3 ด้านการบริการชุมชน พบว่ามหาวิทยาลัยนเรศวรและมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีความคาดหวังแตกต่างกันในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรมีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนดีมีคุณธรรม, พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการประสานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน, พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการหาทุนบริจาคช่วยผู้ประสบภัย, พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการหาทุนเพื่อมาพัฒนาชุมชนให้เจริญ, และพระสงฆ์ควรมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่มองค์กรขึ้นในชุมชน เช่น ธนาคารข้าว ธนาคารควาย เป็นต้น มหาวิทยาลัยนเรศวรและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก มีความคาดหวังแตกต่างกันในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรมีบทบาทในการสงเคราะห์เด็กกำพร้า คนยากจน หรือคนชรา, พระสงฆ์ควรมีบทบาทสนับสนุนส่งเสริมและให้ทุนการศึกษาแก่เด็ก ผู้ด้อยโอกาส, พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการหาทุนบริจาคช่วยผู้ประสบภัย, พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการหาทุนเพื่อมาพัฒนาชุมชนให้เจริญ, และพระสงฆ์ควรมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่มองค์กรขึ้นในชุมชน เช่น ธนาคารข้าว ธนาคารควาย เป็นต้น ส่วนข้ออื่นๆ มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.5 สมาชิกชมรมกิจกรรม พบว่าสมาชิกกิจกรรมที่แตกต่างกันมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามรายชื่อในแต่ละด้านสามารถสรุปผลได้ดังนี้

3.5.1 ด้านการเผยแพร่ศาสนา เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.5.2 ด้านประเพณีและพิธีกรรม เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.5.3 ด้านการบริการชุมชน เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.6 สถานที่ตั้งครอบครัว พบว่าสถานที่ตั้งครอบครัวที่แตกต่างกันมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามรายชื่อในแต่ละด้านสามารถสรุปผลได้ดังนี้

3.6.1 ด้านการเผยแพร่ศาสนา เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.6.2 ด้านประเพณีและพิธีกรรม เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่าสถานที่ตั้งครอบครัวที่แตกต่างกันมีความคาดหวังแตกต่างกันในข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรช่วยเหลือสนับสนุนให้ประชาชนประกอบพิธีกรรมให้เหมาะสมกับประเพณี ส่วนข้ออื่นๆ มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.6.3 ด้านการบริการชุมชน เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิจัยความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคม: ตามทัศนะของ นิสิต นักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวม พบว่า ด้านการเผยแพร่ศาสนา ด้านประเพณีและพิธีกรรม และด้านการบริการชุมชน มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาความคาดหวังในด้านต่างๆ เป็นรายข้อ สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

2.1 ระดับความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคมในด้านการเผยแพร่ศาสนา จำแนกเป็นรายข้อ มีดังนี้

2.1.1 ความคาดหวังมากที่สุดในบทบาทของพระสงฆ์ คือ พระสงฆ์ควรเป็นต้นแบบ ในการประพฤติปฏิบัติที่ดี รองลงมาคือ พระสงฆ์ควรอบรมให้ความรู้ด้านพุทธศาสนา และศีลธรรม แก่ประชาชน และพระสงฆ์ควรเทศน์หรือบรรยายธรรมให้ข้อคิดแก่นักเรียน บทบาทเหล่านี้เป็น บทบาทที่เกี่ยวกับการเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ โคจิ โนสุ (2530) ที่ว่าการ อบรมให้ความรู้ด้านพุทธศาสนาและศีลธรรม การเทศน์ การบรรยายธรรมล้วนเป็นโอกาสที่ดี สำหรับการสั่งสอนประชาชน

2.1.2 ความคาดหวังอันดับสุดท้ายในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคม คือ พระสงฆ์ควรแสดงธรรมแก่ประชาชนทางสถานีวิทยุ รองลงมาคือ พระสงฆ์ควรแสดงธรรมแก่ ประชาชนทางสถานีโทรทัศน์ และพระสงฆ์ควรพิมพ์หนังสือธรรมเผยแพร่ตามโอกาสต่างๆ บทบาท เหล่านี้ล้วนเป็นบทบาทที่พระสงฆ์จะต้องมีความรู้ความสามารถพิเศษ โดยเฉพาะกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับการสื่อสารมวลชน เช่น การบรรยายธรรมทางวิทยุโทรทัศน์ ถ้าหากไม่มีความสามารถ พิเศษในการแสดงธรรมแก่ประชาชนก็จะมีโอกาสที่จะทำหน้าที่เหล่านี้ได้ และอีกประการหนึ่งกิจ เหล่านี้ต้องได้รับความช่วยเหลือตลอดจนความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น สถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ กรมประชาสัมพันธ์ เป็นต้น เพราะฉะนั้นความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ใน ด้านนี้จึงอยู่ในระดับน้อย

2.2 ระดับความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคมในด้านประเพณี และพิธีกรรม จำแนกเป็นรายข้อ มีดังนี้

2.2.1 ความคาดหวังมากที่สุดในบทบาทของพระสงฆ์ คือ พระสงฆ์ควรประพฤติ ปฏิบัติกิจของสงฆ์อย่างเคร่งครัด รองลงมาคือ พระสงฆ์ควรเป็นผู้สนับสนุนประชาชนในการ ประกอบพิธีทางศาสนา และพระสงฆ์ควรส่งเสริมให้ประชาชนประกอบศาสนพิธีในวันสำคัญ บทบาทเหล่านี้เป็นบทบาทที่เกี่ยวข้องกับ การส่งเสริมให้ประชาชนประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ดังนั้นการอบรมให้ความรู้หรือการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาก็จะกระทำในพิธีการต่างๆ แสดงว่า

ประเพณีและพิธีกรรมเป็นโอกาสที่ดีสำหรับการอบรมสั่งสอนประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เจียมพงษ์ วงศ์ธรรม (2519) ที่ว่า งานเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ส่วนใหญ่เป็นไปในรูปของพิธีกรรมทางศาสนา

2.2.2 ความคาดหวังอันดับสุดท้ายในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคม คือ พระสงฆ์ควรมีส่วนร่วมในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ของหน่วยงานรัฐ รองลงมาคือ พระสงฆ์ควรช่วยเหลือหรือสนับสนุนประชาชนในการประกอบพิธีกรรมครอบครัวและพระสงฆ์ควรไปเจริญพุทธมนต์ตามที่ประชาชนนิมนต์ความคาดหวังดังกล่าวอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานดังกล่าวเป็นงานของฆราวาส และบทบาทในการส่งเสริมพิธีกรรม ไม่จำเป็นต้องออกไปไกลจากวัด เนื่องจากบทบาทในการประกอบ พิธีกรรมทางศาสนา ในวัดเริ่มสูญหายไป (สุลักษณ์ ศิวรักษ์, 2527) ดังนั้นจึงควรจัดให้มีพิธีกรรมในวันสำคัญทางศาสนาในวัด (โคจิ โนสุ, 2530)

2.3 ระดับความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคมในด้านการบริการชุมชน จำแนกเป็นรายข้อ มีดังนี้

2.3.1 ความคาดหวังมากที่สุดในบทบาทของพระสงฆ์ พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนดีมีคุณธรรม รองลงมาคือ พระสงฆ์ควรสนับสนุนส่งเสริมการสร้างอาชีพสุจริตแก่ประชาชน และพระสงฆ์ควรมีบทบาทในการแนะนำช่วยเหลือประชาชนรักษาสุขภาพกายและสุขภาพจิต ความคาดหวังดังกล่าวทำให้เกิดความสงบสุขและเป็นการสมานฉันท์ของประชาชน ดังนั้นพระสงฆ์ท่านศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรมมากกว่าประชาชนทั่วไป ท่านอาจแนะนำเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพกายและจิตได้ดีกว่าบุคคลอื่นๆ (รัชนิกร เศรษฐ์, 2532) ในขณะที่เดียวกันการส่งเสริมอาชีพที่สุจริตทำให้ประชาชนรู้จักอดทน อดกลั้นต่อความต้องการหรือค้นหา ความอยากได้ อยากเป็น และอยากมี ดังนั้นการส่งเสริมอาชีพที่สุจริตจะมีผลนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติตัวที่ดีมีศีลธรรมของประชาชนที่มีต่อสังคม

2.3.2 ความคาดหวังอันดับสุดท้ายในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคม คือ พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการหาทุนเพื่อมาพัฒนาชุมชนให้เจริญ รองลงมาคือ พระสงฆ์ควรมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่มองค์กรขึ้นในชุมชน เช่น ธนาकारข้าว ธนาकारควาย เป็นต้น และพระสงฆ์ควรมีบทบาทในการหาทุนบริจาคช่วยผู้ประสบภัย บทบาทเหล่านี้ล้วนเป็นบทบาทที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของทางโลกทั้งสิ้น ดังนั้น หน้าที่ดังกล่าวจึงเป็นหน้าที่ของฆราวาส ที่พึงประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

3. การเปรียบเทียบความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคม: ตามทัศนะของนิสิต นักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ด้านการเผยแผ่ศาสนา ด้านประเพณีและพิธีกรรม และด้านบริการชุมชน จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม พบว่า เพศที่แตกต่างกัน มีความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคมไม่แตกต่างกัน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1 ด้านการเผยแผ่ศาสนา

เมื่อพิจารณาด้านการเผยแผ่ศาสนาตามรายชื่อ พบว่า พระสงฆ์ควรอบรมให้ความรู้ด้านพุทธศาสนาและศีลธรรมแก่ประชาชน ในเพศชายและเพศหญิงมีความคาดหวังแตกต่างกัน เนื่องจากปัจจุบันมีความเจริญทางวัตถุและมีสถานบันเทิงต่างๆ มากขึ้น มีผลทำให้นิสิต นักศึกษาที่เป็นเพศชายได้สัมผัสกับอบายมุขได้ง่ายกว่าเพศหญิง ดังนั้น เพศหญิงและเพศชายจึงมีความคาดหวังในเรื่องการอบรมให้ความรู้ด้านพุทธศาสนาและศีลธรรมแตกต่างกัน

3.2 ด้านประเพณีและพิธีกรรม

เมื่อพิจารณาด้านประเพณีและพิธีกรรมตามรายชื่อ พบว่าพระสงฆ์ควรช่วยเหลือสนับสนุนให้ประชาชนประกอบพิธีกรรมให้เหมาะสมกับประเพณี ในเพศชายและเพศหญิงมีความคาดหวังแตกต่างกัน เนื่องจากเพศชายไม่ค่อยเข้าวัดเมื่อมีการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ส่วนเพศหญิงจะเข้าวัดเพื่อไปทำบุญหรือฟังเทศน์ฟังธรรมมากกว่าเพศชาย ดังนั้นการที่มีพระสงฆ์มีบทบาทในการให้ความสนับสนุนในการประกอบพิธีกรรมของเพศหญิงและเพศชายจึงแตกต่างกัน

3.3 ด้านการบริการชุมชน

เมื่อพิจารณาด้านการบริการชุมชนตามรายชื่อ พบว่า พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนดีมีคุณธรรม และพระสงฆ์ควรมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่มองค์กรขึ้นในชุมชน เช่น ธนาคารข้าว ธนาคารควาย เป็นต้น ในเพศชายและเพศหญิงมีความคาดหวังแตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เนื่องจาก งานบริการต่างๆ เช่น จัดตั้งธนาคารข้าว ธนาคารควาย เป็นเรื่องของรัฐบาลและภาคเอกชน ไม่ใช่กิจของสงฆ์ ประกอบกับการจัดตั้งองค์กรต่างๆ จำเป็นต้องมีทุน บุคลากร และสถานที่ต้องพร้อม จึงจะดำเนินการได้

4. การเปรียบเทียบความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคม: ตามทัศนะของนิสิต นักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ด้านการเผยแผ่ศาสนา ด้านประเพณีและพิธีกรรม และด้านการบริการชุมชน จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่า ชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

4.1 ด้านการเผยแพร่ศาสนา

เมื่อพิจารณาด้านการเผยแพร่ศาสนา โดยภาพรวม พบว่า ชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า พระสงฆ์ควรเป็นต้นแบบในการปฏิบัติที่ดี ในชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคาดหวังแตกต่างกัน

4.2 ด้านประเพณีและพิธีกรรม

เมื่อพิจารณาในด้านประเพณีและพิธีกรรม โดยภาพรวม พบว่า ชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า พระสงฆ์ควรมีส่วนร่วมในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ของหน่วยงานรัฐ, พระสงฆ์ควรให้ความรู้ด้านประเพณีและพิธีกรรมแก่ประชาชนผู้มาบำเพ็ญบุญในเทศกาลต่างๆ, พระสงฆ์ควรช่วยเหลือสนับสนุนให้ประชาชนประกอบพิธีกรรมให้เหมาะสมกับประเพณีและพระสงฆ์ควรประพฤติปฏิบัติกิจของสงฆ์อย่างเคร่งครัด พบว่า ชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคาดหวังในข้อต่างๆ แตกต่างกัน

4.3 ด้านการบริการชุมชน

เมื่อพิจารณาด้านการบริการชุมชน โดยภาพรวม พบว่า ชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนดีมีคุณธรรม ในชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคาดหวังแตกต่างกัน

5. การเปรียบเทียบความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคม: ตามทัศนะของนิสิต นักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ด้านการเผยแพร่ศาสนา ด้านประเพณีและพิธีกรรม และด้านการบริการชุมชน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่า สาขาวิชาที่แตกต่างกันมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

5.1 ด้านการเผยแพร่ศาสนา

เมื่อพิจารณาด้านการเผยแพร่ศาสนา โดยภาพรวม พบว่า สาขาวิชาที่แตกต่างกันมีความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า ข้อที่ 6 (พระสงฆ์ควรแสดงธรรมแก่ประชาชนทางสถานีโทรทัศน์) ข้อที่ 7 (พระสงฆ์ควรแนะนำให้ประชาชนเจริญกรรมฐานภาวนาตามความเหมาะสม) ข้อที่ 9 (พระสงฆ์ควรเป็นต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติที่ดี) พบว่า สาขาวิชาที่แตกต่างกันมีความคาดหวังในข้อดังกล่าวแตกต่างกัน เนื่องจากบทบาทดังกล่าวล้วนเป็นบทบาทที่พระสงฆ์ต้องมีความรู้ ความสามารถพิเศษ โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวกับสื่อมวลชน ถ้าหากไม่มีความสามารถพิเศษ ที่จะแสดงธรรมให้แก่ประชาชนได้ก็ไม่มีโอกาสที่จะทำงานเหล่านี้ได้เลย และอีกประการหนึ่ง กิจกรรมเหล่านี้จะต้องได้รับการช่วยเหลือและความ

ร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ฉะนั้นพระสงฆ์จะต้องมีความรู้ความสามารถในด้านดังกล่าวเป็นพิเศษ

5.2 ด้านประเพณีและพิธีกรรม

เมื่อพิจารณาด้านประเพณีและพิธีกรรม โดยภาพรวม พบว่า สาขาวิชาที่แตกต่างกันมีความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า พระสงฆ์ควรมีส่วนร่วมในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ของหน่วยงานรัฐ, พระสงฆ์ควรให้ความรู้ด้านประเพณีและพิธีกรรมแก่ประชาชนผู้มาบำเพ็ญบุญในงานเทศกาลต่างๆ, พระสงฆ์ควรแนะนำให้ประชาชนประพฤติปฏิบัติตามประเพณีพิธีกรรม, พระสงฆ์ควรส่งเสริมให้ประชาชนประกอบศาสนพิธีในวันสำคัญต่างๆ, พระสงฆ์ควรจัดศาสนพิธีในวันสำคัญทางพุทธศาสนาและวันสำคัญต่างๆ, พระสงฆ์ควรไปเจริญพุทธมนต์ตามที่ประชาชนนิมนต์และพระสงฆ์ควรประพฤติปฏิบัติกิจของสงฆ์อย่างเคร่งครัด พบว่า สาขาวิชาที่แตกต่างกันมีความคาดหวังในข้อดังกล่าวแตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่า การมีส่วนร่วม การให้ความรู้ การแนะนำและการส่งเสริมให้ประชาชนประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ล้วนเป็นบทบาทที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีความใกล้ชิดกับศาสนามากขึ้นและในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ เป็นโอกาสที่ดีสำหรับ พระสงฆ์ที่จะอบรมสั่งสอนประชาชนเป็นคนดีมีคุณธรรม

5.3 ด้านการบริการชุมชน

เมื่อพิจารณาด้านการบริการชุมชน โดยภาพรวม พบว่า สาขาวิชาที่แตกต่างกันมีความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนดีมีคุณธรรมและพระสงฆ์ควรช่วยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาชีวิตแก่ประชาชน สาขาวิชาที่แตกต่างกันมีความคาดหวังในข้อดังกล่าวแตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการปรึกษาปัญหาชีวิต มิใช่เป็นหน้าที่ของพระสงฆ์ ส่วนข้อที่ว่าพระสงฆ์ควรส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนดีมีคุณธรรมนั้น พระสงฆ์สามารถนำหลักธรรมคำสั่งสอนของศาสนาไปเผยแพร่ในรูปของการประกอบประเพณีพิธีกรรมและการบริการชุมชนได้

6. การเปรียบเทียบความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคม: ตามทัศนะของนิสิต นักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ด้านการเผยแพร่ศาสนา ด้านประเพณีและพิธีกรรม และด้านการบริการชุมชน จำแนกตามมหาวิทยาลัยที่ศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยที่แตกต่างกันมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

6.1 ด้านการเผยแพร่ศาสนา

เมื่อพิจารณาด้านการเผยแพร่ศาสนา โดยภาพรวม พบว่า มหาวิทยาลัยที่แตกต่างกันมีความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า พระสงฆ์ควรอบรมให้ความรู้ด้านพุทธศาสนาและศีลธรรมแก่ประชาชน, พระสงฆ์ควรเทศน์สั่งสอนประชาชนในทุกวันพระ, พระสงฆ์ควรแนะนำให้ประชาชนเจริญกรรมฐานภาวนาตามความเหมาะสมและพระสงฆ์ควรเป็นต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติที่ดี มหาวิทยาลัยที่แตกต่างกันมีความคาดหวังในข้อดังกล่าวแตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เป็นเพราะว่า การอบรมให้ความรู้ด้านศาสนา การเทศน์สั่งสอน การเจริญกรรมฐาน การเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติที่ดี ล้วนเป็นบทบาทที่มีความสำคัญอย่างยิ่งให้การปลูกฝังให้ประชาชนเป็นคนดีมีคุณธรรม

6.2 ด้านประเพณีและพิธีกรรม

เมื่อพิจารณาทางด้านประเพณีและพิธีกรรม โดยภาพรวม พบว่า มหาวิทยาลัยที่แตกต่างกันมีความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่าพระสงฆ์ควรเป็นผู้นำในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา, พระสงฆ์ควรมีส่วนร่วมในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ของหน่วยงานรัฐ, พระสงฆ์ควรแนะนำให้ประชาชนประพฤติปฏิบัติตามประเพณีพิธีกรรม, พระสงฆ์ควรจัดศาสนพิธีในวันสำคัญทางพุทธศาสนาและวันสำคัญต่าง ๆ และพระสงฆ์ควรประพฤติปฏิบัติกิจของสงฆ์อย่างเคร่งครัด มหาวิทยาลัยที่แตกต่างกันมีความคาดหวังในข้อดังกล่าวแตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เป็นเพราะว่า การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ล้วนเป็นการเพิ่มโอกาสให้ประชาชนเข้าวัดมากขึ้น ซึ่งการกระทำดังกล่าว มีผลทำให้จิตใจของประชาชนมีความสงบสุข และการมาประกอบพิธีกรรมทางศาสนาก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งในการเผยแพร่ศาสนาเช่นกัน

6.3 ด้านการบริการชุมชน

เมื่อพิจารณาทางด้านบริการชุมชน โดยภาพรวม พบว่า มหาวิทยาลัยที่แตกต่างกันมีความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนดีมีคุณธรรม, พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการประสานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน, พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการสงเคราะห์เด็กกำพร้า คนยากจน หรือคนชรา, พระสงฆ์ควรสนับสนุนส่งเสริมและให้ทุนการศึกษาแก่เด็กผู้ด้อยโอกาส, พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการหาทุนบริจาคช่วยผู้ประสบภัย, พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการหาทุนเพื่อมาพัฒนาชุมชนให้เจริญและพระสงฆ์ควรมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่มองค์กรขึ้นใน

ชุมชน เช่น ธนาคารข้าว ธนาคารควาย เป็นต้น มหาวิทยาลัยที่แตกต่างกันมีความคาดหวังในข้อดังกล่าวแตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ การส่งเสริม การสงเคราะห์เด็กกำพร้า คนยากจนหรือคนชรา การหาทุนบริจาคและทุนในการพัฒนาชุมชนให้เจริญ เป็นหน้าที่ของฆราวาส ดังนั้นการจัดสรรทุนในเรื่องต่างๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ศาสนา จึงควรเป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชนที่จะต้องร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชนของตนเองให้เจริญ

7. การเปรียบเทียบความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคม: ตามทัศนะของนิสิต นักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ด้านการเผยแพร่ศาสนา ด้านประเพณีและพิธีกรรมและด้านการบริการชุมชน จำแนกตามสมาชิกชมรมกิจกรรม พบว่า สมาชิกชมรมกิจกรรมที่แตกต่างกันมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคาดหวังไม่แตกต่างกันเช่นกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เนื่องจากประชาชนไทย มีความใกล้ชิดกับวัดและศาสนามาช้านาน ดังนั้นการที่นิสิต นักศึกษาที่อยู่หรือไม่ได้อยู่ในชมรมพุทธศาสนาจึงมีแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคมไม่แตกต่างกัน

8. การเปรียบเทียบความคาดหวังในบทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคม: ตามทัศนะของนิสิต นักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ด้านการเผยแพร่ศาสนา ด้านประเพณีและพิธีกรรมและด้านการบริการชุมชน จำแนกตามสถานที่ตั้งครอบครัว พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อสถานภาพครอบครัวที่แตกต่างกันมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เนื่องจากสังคมเป็นสังคมที่นับถือศาสนาพุทธมาช้านาน เมื่อมีงานบุญหรือการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในวันสำคัญต่างๆ ประชาชนที่อยู่ใกล้หรือไกลจากวัดก็จะพากันมาทำบุญที่วัด ดังนั้นระยะทางการเดินทางมาทำบุญจึงไม่มีผลการมาประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของประชาชน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. พระสงฆ์ควรประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน ดำรงตนให้เหมาะสมกับสมณสาธูป ควรแสวงหาความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและศีลธรรม เตรียมตัวให้พร้อมทุกเมื่อ ที่จะได้ไปเทศน์อบรมสั่งสอนประชาชน ตามโอกาสต่าง ๆ และพระสงฆ์ควรไปบรรยายธรรมให้ข้อคิดแก่นักเรียนเป็นประจำ

2. พระสงฆ์ควรประพฤติปฏิบัติกิจของสงฆ์อย่างเคร่งครัด สามารถเป็นผู้นำในการประกอบพิธีกรรม และส่งเสริมให้ประชาชนประกอบศาสนพิธีในวันสำคัญต่าง ๆ มิให้ขาด

3. พระสงฆ์ควรส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนดีมีคุณธรรม สนับสนุนให้ประชาชนประกอบอาชีพที่สุจริต และควรแนะนำช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบปัญหาสุขภาพกายและจิต ให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพระสงฆ์ในการพัฒนาสังคมเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานของสงฆ์ด้านการเผยแพร่ศาสนาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

2. ควรศึกษาถึงบทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาสังคมในพื้นที่อื่นๆ แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน เพื่อหาข้อสรุปอันเป็นแนวทางที่ครอบคลุมปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบัน

3. ควรศึกษาอย่างเจาะลึกถึงกิจกรรมการพัฒนาของพระสงฆ์ในแต่ละด้าน เช่น ด้านการศึกษา สภาพแวดล้อม และด้านจิตใจ เป็นต้น เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการที่พระสงฆ์ดำเนินการนั้นว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่